

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Johdanto

Työ ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta. Esityksellä pannaan täytäntöön uudistetun yhdistelmälapadirektiivin sääntely siltä osin kuin sitä ei 11.6.2025 voimaantulleilla lainmuutoksilla (HE 179/2024 vp) pantu täytäntöön. Samalla tehdään myös pienimuotoista säädöshuoltoa. Kyseessä on suppea esitys, joka on valmisteltu virkamiesvalmisteluna. Valmistelun aikana vuonna 2025 on kuultu Maahanmuuttovirastoa ja Uudenmaan ELY-keskusta.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa 2026.

Tausta

Esitys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1233 kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälapaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista (uudelleenlaadittu teksti; yhdistelmälapadirektiivi) 8 artiklan 3 kohtaan ja 11 artiklan 6 kohtaan. Ulkomaalaislakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan sallittua työttömyysaikaa, jonka aikana oleskelulupaa ei saa peruuttaa, pidennettäisiin, jos on perusteltua aihetta epäillä, että ulkomaalaisella on ollut erityistä hyväksikäyttöä osoittavat työolot. Lisäksi laissa säädettäisiin täsmällisemmin, miten kauan lupaviranomainen voi pidentää päätöksen tekemiselle varattua käsittelyaikaa poikkeuksellisissa olosuhteissa, jotka liittyvät hakemuksen monimutkaisuuteen.

Säädöshuoltona esityksessä esitetään, että ulkomaalaislain 45 §:n perusteella myönnettyyn oleskelulupaan aiemmin liittynyt ja laista erehdyksessä pudonnut työnteko-oikeus palautettaisiin lakiin. Koska osalla työnantajia on ollut epäselvyyttä täyttää ilmoittamisvelvollisuutensa silloin, kun se ottaa palvelukseensa kolmannen maan kansalaisen työntekijän, sääntelyä tarkennettaisiin myös tältä osin.

Tavoitteet

Esityksen ensisijaisena tavoitteena on säätää kansallisesti yhdistelmälapadirektiivin täytäntöönpanosta direktiivin säätämässä määräjassa. Direktiivin mukaan kansallisen

sääntelyn tulee olla voimassa viimeistään 21.5.2026. Toisena tavoitteena on palauttaa niille diplomaattien perheenjäsenille, joille ulkoministeriö ei myönnä oleskelulupaa, ja seurustelusuhteen perusteella oleskeluluvan saaneille oikeus tehdä rajoitetusti töitä. Lisäksi tavoitteena on säätää selkeämmin työnantajan ilmoittamisvelvollisuudesta, jotta työnantajat voisivat täyttää velvoitteensa, ja myös erityisesti siksi, että sen täyttämättä jättämiseen liittyy sanktion uhka.

Tavoitteena on, että lainmuutokset tulisivat voimaan mahdollisimman pian eduskuntakäsittelyn jälkeen keväällä 2026 tai viimeistään 21.5.2026.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/879/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/879/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM002:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 8.4.2026**.

Koska direktiivin täytäntöönpanolla on kiire, ei lisääikaa lausunnon antamiselle voida myöntää.

Valmistelijat

Lisätietoja:

Jarmo Tiukkanen, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö, puh. 029 5047 355

Sähköposti on muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM002:00/2025> - Linkki TEM:n hankesivuille.

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM002:00/2025> - Länk till arbets- och näringsministeriets projektsidor.

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esityksestä.pdf](#)

[RP utkast - huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Ahvenanmaan maakuntahallitus - Ålands landskapsregering
AKAVA
Eduskunnan oikeusasiamies
EK
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kauppakamari
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
Innovaatorahoituskeskus Business Finland
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
KEHA-keskus
Kela
Keskuskauppakamari
Korkein hallinto-oikeus
Kuntaliitto
Kuntatyönantajat KT
Lupa- ja valvontavirasto, työsuojeluosasto
Maahanmuuttovirasto
Moniheli
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Poliisihallitus

Rikosuhripäivystys
SAK
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK
Suojelupoliisi
Suomen Pakolaisapu
Suomen Yrittäjät
Turun hallinto-oikeus
Ulkoministeriö
Uudenmaan elinvoimakeskus
Valtiovarainministeriö
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hämäläinen Sonja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiukkanen Jarmo
Työ- ja elinkeinoministeriö